

## Lelkigyakorlat – „Barátaimnak mondalak titeket!” – 2025. november 2.

Kedves Lelkigyakorlatozók!

Nem is tudom, hogyan szólítsalak Titeket: Testvéreimnek, Barátaimnak vagy Gyermekeimnek? Megvan: Unokáimnak! (Ha megengeditek!?)

Ma „Halottak napja” van, és elég öreg vagyok már ahhoz, hogy nagypapaként akár búcsúzkodjak is Tőletek. (Jó, azért még nem szeretnék meghalni!)

De nagy örömömre szolgált, hogy meghívtatok ide egy jézusi asztaltársasági lakomára. Köszönöm, köszönöm! Mielőtt komolyra fordítanánk a szót bevezetőként nosztalgiazzunk

### Bevezető

Rezsőtér! Mint tudjátok, megszöktem a papszentelés elől, mert úgy meghülyítettek a teológiai professzorok a vallási teóriákkal. Aztán mégis felszenteltek, és a szülőfalumban káplánkodtam nyolc évig. Aztán Angyalföld és Alsó-víziváros után, ide helyeztek a Rezső-térre. Itt nyertem vissza a hitem, meg az életem. És tudjátok, ezt kinek köszönhetem? A Daniék Nagymamájának, Andinak. Ő szervezett be a Bokorba!

De nem magamról akarok beszélni, hanem Rólatok, pontosabban rólunk. Amikor káplántársam besúgta a püspökségnek, hogy Bulányi a Rezső téren tartott lelkigyakorlatot, azon nyomban kirúgtak a Rezső térről. Utána már Daniék anyukája ott volt velem a Domiban, és a többiek is jöttek, és hozták a házaknál tartott titkos misékre, hittanokra csemetéiket, Titeket. Aztán a nagy BOKOR építette az új világot, a földi mennyországot. Ti pedig nőttetek, nőttek. Szerelmesek is lettetek. Én is. Csak azért, hogy tudjam milyen is az a házaselet, és hogy jegyesoktatást tudjak nektek tartani. Ti pedig hoztátok a Párotokat. És aztán hoztátok a Gyermekeiteket is a Bokorprogramokra.

Nem tudom, hogy Ti fülön fogva jöttetek-e a kis hittanokra, a nagy hittanokra? A katekumenre, és az esküvőre biztosan nem! Én annyira szívesen mentem, hogy állítólag a lányaim azt mondták mostanában, hogy jobban szerettelek Titeket, mint őket. Ketten még mosolyszünetet tartanak, a harmadik ugyan már mosolyog.

De fordítsuk komolyra a szót. Olvassuk fel az Örömhírt: A legszebbet választottam Nektek! Utána egy csoportvezetői lelkigyakorlaton mondott szövegemből emlékeztetőként olvasnék fel valamit.

### Evangelium János evangéliumából (Jn 15,12-17.)

*Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, amint én szerettelek benneteket. Senki sem szeret jobban, mint az, aki életét adja barátaiért. Ha megteszitek, amit parancsolok nektek, a barátaim vagytok. Nem nevezlek többé szolgának benneteket, mert a szolga nem tudja, mit tesz ura. Barátaimnak mondalak benneteket, mert amit hallottam Atyámtól, azt mind tudtul adtam nektek. Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak benneteket, s arra rendelvelek, hogy menjetek, teremjete gyümölcsöt, maradandó gyümölcsöt. Akkor mindent megad nektek az Atya, amit a nevemben kértek tőle. Ezt a parancsot adom nektek: szeressétek egymást!*

Barátaimnak mondalak titeket. Mindent tudtokokra adtam. Aki választott, kiválasztott. A küldetés a gyümölcsstermés! Erről szól az Örömhír.

### **1) Kisember, nagyember, gazember**

A kishittanon mondtam nektek egy mesét a kisemberről, a nagyemberről és a gazemberről. Ebben a mesében a kisemberen a jézusi erkölcsöt, vagyis a szeretet parancsát képviselőt értettem, a nagyemberen a tisztességetikát képviselőt, a gazemberen pedig a közbűntényeseket.

Tulajdonképpen ma is ezekből tevődik össze három csapat a Földön: a gazemberek, az igazságtévők és az irgalmat gyakorlók csapata. Ezek közül választhatunk.

Bonyolítja a helyzetet, hogy nemcsak a Földön játszik ez a három csapat, hanem egy emberen belül is megoszlik, mert az ember lehet egyszer gazember, máskor tisztességes, megint más-kor pedig irgalmas. Magunkban kell elsősorban valamelyik mellé elköteleződnünk! Meg-történt?

Így egyszerűsödik a dolog az emberben. Eldöntöm, hogy egy életre mi akarok lenni: gazember, tisztességes vagy irgalmas. Biztos, hogy ezzel a belső harc nem szűnik meg, de legalább elvi szinten tudható, ki-kicsoda, ki mit akar.

### ***Érted-e még a gyerekkori mesét?***

### **2) A „tulok” és a „bárány”**

Erőszak és szelídség (erőszakmentesség). A katakumenen előjött a legsúlyosabb kérdés is.

Lukács Györgyöt idéztem akkor, a talán egyetlen jelentős magyar materialista és marxista tudóst, aki annak idején Heinrich Böll 50. születésnapjára írt cikket egy tanulmánykötetbe, ezen a címen: *A XIX. század dicsérete*. (Nagyvilág, 1968/3).

Ebben az írásában dicséri a XIX. századot, mert ott még voltak ellentétek, ellentmondások, de a XX. század az ellentétek összemosásának a százada.

Tanulmánya végén Lukács, Böllnek a *Biliárd fél tízkor* c. könyvét dicséri. Ezt írja: „Mint filozó-fiai materialista tiltakozom az ellen, hogy megbékéljünk Krisztussal. De mindenkit, aki nem hajlandó a „tulok szentsége”, vagyis az erőszakosok előtt meghajolni, de gyakorlatilag hű marad a „bárány szentségéhez”, szövetségesemnek tekintem abban a nagy harcban, amelyet még meg kell vívni, hogy az ember maradjon ember, vagy hogy emberré váljon az ember.”

Mintha azt mondaná, hogy még az sem baj, ha az egyik ember „bárány”, a másik „tulok”, csak az ember legyen azonos önmagával, lássa világosan a különbségeket, és ne mossa össze. Azt is jól látja, hogy a világ jobbá tételén régóta folyik a harc, ki a „tulokra” esküszik (igazság-tevők), ki a „bárányra”, de a kettőt nem lehet egybemosni! Azt én teszem hozzá, csak ne legyen „báránybőrbe bújtatott farkas”, például a keresztény katona.

### **3) A manó**

Napjainkban beszélünk a Bokor hanyatlásának okairól.

Ibsen *Peer Gyntjében* Dovre Apó felteszi a kérdést, hogy mi a különbség az ember és a manó között. A válasz egyszerű: az embert az teszi emberré, hogy önmaga akar lenni, a manó el-utasítja ezt a követelést, minden követelést elutasít, a manó (a báb) elég önmagának.

A Bokor hanyatlásának legfőbb oka, ha mi is korunk nagy Manipulátorának áldozatai leszünk. Ma összekutyulódott minden. Az elvek és hitek piacán minden devalválódott.

Nincs már karakter, nincsenek jellemek. Mert mit számít, hogy az ember kisember, nagyember vagy gazember? Egyre megy. Mit számít, hogy igazságtalan, igazságosztó vagy irgalmas? Egyre megy. Nincs fekete-fehér, csak szürke minden. Fő, hogy jól éljünk, jól érezzük magunkat! Ez az egyetlen fontos: bármi áron ez kell nekünk! Nem érdemes agyalni elveken, hiteken, dönteni értékrendek mellett és hűségeseznek maradni elvhez és erkölcshez. Ma az eszményekre közömbös, a végtelenségig manipulált Érdek-ember az egekbe emelt eszmény. Aki mindent tud, amit csak akar, mert sosem akar többet, mint amennyit tud. Elég önmagának: Nem ember, egy bábu, Manó.

*[Kovács László lelki gyakorlatos elmélkedése elhangzott  
2025. november 2-án Budapesten]*